

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 1/25

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Історична культурологія та країнознавство»

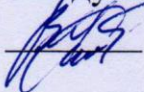
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 014.16 «Середня освіта (Захист України)»
освітня програма «Захист України та національне лідерство»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра журналістики та філософських студій

Схвалено на засіданні кафедри
журналістики та філософських
студій

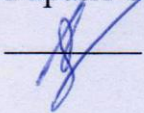
«25» серпня 2025 р.

протокол № 7

Завідувач кафедри

 Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньої програми

 Наталя ПЛАХОТНЮК

Розробник: к.і.н., доцент кафедри журналістики та філософських студій
МОСІЄНКО Олександр

Житомир
2025 – 2026 н. р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 2/25</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Історична культурологія та країнознавство» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.16 «Середня освіта (Захист України)» освітня програма «Захист України та національне лідерство» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 3/25

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 014.16 Середня освіта (Захист України)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 5 самостійної роботи – 2,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		48 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
40 год.	-		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 67 % аудиторних занять, 33 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – % аудиторних занять, - % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 4/25

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про закономірності історичного розвитку світової та української культури, особливості становлення і трансформації національних культур, а також набуття системних знань про соціально-економічні, політичні й культурні характеристики окремих країн і регіонів у їх історичній динаміці, з особливою увагою до культурної спадщини України та історико-культурних особливостей Волині й Житомирщини.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- Проаналізувати теоретико-методологічні засади історичної культурології та країнознавства.
- Розкрити етапи та закономірності розвитку світових культур у різні історичні періоди.
- Дослідити процеси формування та розвитку української культури в контексті європейської та світової історії.
- Охарактеризувати регіональні особливості культурного розвитку України, зокрема історико-культурну спадщину Волині та Житомирщини.
- Проаналізувати вплив історичних подій і суспільно-політичних процесів на культурне життя українських земель у різні історичні епохи.
- Сформуванати знання про культурні, етнічні, релігійні та мовні особливості окремих країн світу та їхній взаємозв'язок із культурними процесами в Україні.
- Розвинути вміння здійснювати порівняльний аналіз культур різних народів, визначати спільні та відмінні риси національних традицій.
- Сприяти усвідомленню значення культурної спадщини України та її регіонів для формування національної ідентичності.
- Розвинути навички роботи з історико-культурними джерелами, регіональними матеріалами та сучасними науковими дослідженнями.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 014.16 «Середня освіта (Захист України)» та освітньою програмою «Захист України та національне лідерство»:

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 5/25

ЗК16. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.

ФК9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 014.16 «Середня освіта (Захист України)»:

РН4. Реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності.

РН7. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ПРН1. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН2. Висвітлювати історичний процес об'єктивно на основі різноманітних джерел, трактувань; виважено представляти контроверсійні та суперечливі теми; виявляти стійкість до маніпуляції суспільною свідомістю навколо історичних подій та їх інтерпретацій; розуміти соціальні наслідки зловживання історією.

ПРН3. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; застосовувати інтегроване мислення для вирішення актуальних проблем історії.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні **Soft skills**:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 6/25

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Світова культура від первісного ладу до XXI століття

Тема 1. Культура як предмет культурології. Теоретичні засади культури (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

- 1.Поняття про культурологію. Етапи становлення культурології
- 2.Поняття про культуру. Структура культури. Функції культури.
- 3.Історія виникнення культури.
4. Мистецтво як складова частина духовної культури

Тема 2. Первісна культура (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Первісна культура та її ознаки.
2. Розвиток матеріальної культури в первісну епоху.
3. Міфологічна модель світу.
4. Еволюція первісного мистецтва.
5. Найдавніші релігійні вірування.

Тема 3. Культура Стародавнього Сходу (Єгипет, Месопотамія, Китай, Індія) (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

- 1.Культури давніх цивілізацій. Загальні тенденції.
- 2.Культура Давньої Месопотамії.
- 3.Культура Давнього Єгипту.
4. Особливості культури Стародавньої Індії.
5. Культура Давнього Китаю.

Тема 4. Антична культура (Давня Греція та Рим) (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Провідні риси давньогрецької культури
2. Культура Стародавнього Риму. Царський період
3. Культура Римської республіки та імперії.
4. Виникнення християнства. Перші християнські громади Риму

Тема 5. Культура середньовічної Європи (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Основні риси культури Середньовіччя.
2. Розвиток освіти та науки.
3. Середньовічна література.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 7/25

4. Розвиток мистецтва.
5. Формування та характерні риси культури Ренесансу.
6. Розвиток гуманістичної літератури.

Тема 6. Культура Нового часу та Просвітництва (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Особливості культури Нового часу.
2. Наукова революція XVII ст.
3. Барокова культура Європи.
4. Класицизм як мистецтво героїчної громадянськості.
5. Раціоналістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва.

Тема 7. Європейська культура XIX ст. (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

1. Особливості європейської культури XIX ст.
2. Провідні напрями культури Європи XIX ст.
3. Декадентські течії в культурному процесі.

Тема 8. Європейська культура XX ст. (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

1. Особливості європейської культури XX ст.
2. Еволюція модерністських напрямків і течій.
3. Розквіт масової культури.

Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку культури України.

Тема 1. Культура східних слов'ян (ЗК5, ЗК10, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН3)

1. Культура в українських землях у найдавніші часи.
2. Основні етапи розвитку культури східних слов'ян.
3. Релігійні вірування східнослов'янських племен.

Тема 2. Культура Київської Русі (ЗК5, ЗК10, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

1. Особливості та етапи розвитку давньоруської культури.
2. Писемність та розвиток освіти.
3. Давньоруська література.
4. Архітектура Київської Русі.
5. Розвиток образотворчого мистецтва на Русі.

Тема 3. Українська культура XIV–XVIII ст. (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 8/25

1. Розвиток архітектури та скульптури в Україні польсько-литовської доби.
2. Образотворче мистецтво в Україні XIV – XVII ст.
3. Українська література епохи Ренесансу.
4. Культура українського бароко.

Тема 4. Українська культура XIX ст. (ЗК5, ЗК10, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Розвиток освіти та науки в Україні в першій половині XIX ст.
2. Зародження нової української літератури.
3. Тенденції розвитку української культури другої половини XIX ст.
4. Розвиток освіти і науки.

Тема 5. Українська культура початку XX ст. (ЗК5, ЗК10, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Початок українського культурного відродження.
2. Українське культурне життя періоду визвольних рухів 1917–1921 рр.
3. Українська культура у 20–30-ті рр. XX ст.
4. Українська культура в умовах тоталітаризму 1930-х років.

Тема 6. Українська культура другої половини XX ст. (ЗК5, ЗК10, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2)

1. Розвиток української культури в період Другої світової війни.
2. Особливості культурного розвитку в УРСР в період повоєнної відбудови.
3. Розвиток української культури в період “відлиги”.
4. Розвиток української культури періоду “застою”.

Тема 7. Національна культура в сучасній Україні (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

1. Розвиток національної освіти та науки.
2. Сучасна українська література.
3. Розвиток вітчизняного мистецтва.
4. Релігійне життя в сучасній Україні.

Тема 8. Волинь-Житомирщина від найдавніших часів до початку XX ст. (ЗК5, ЗК10, ЗК16, ФК4, ФК9, ПРН1, ПРН2, ПРН3)

1. Волинь-Житомирщина у VIII – XVI ст.
2. Волинь-Житомирщина у 1917–1930-х рр.: українська національна революція та становлення влади більшовиків.
3. Житомирщина у XX ст.: від української революції 1917–1921 рр. до німецько-радянської війни 1941–1945 рр.
4. Житомирщина від здобуття незалежності України до сьогодення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 9/25	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Світова культура від первісного ладу до XXI століття								
Тема 1. Культура як предмет культурології. Теоретичні засади культури	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 2. Первісна культура	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 3. Культура Стародавнього Сходу (Єгипет, Месопотамія, Китай, Індія)	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 4. Антична культура (Давня Греція та Рим)	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 5. Культура середньовічної Європи	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 6. Культура Нового часу та Просвітництва	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 7. Європейська культура XIX ст.	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 8. Європейська культура XX ст.	7	2	2	3	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	60	16	24	20				
Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку культури України.								
Тема 1. Культура східних слов'ян	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 2. Культура Київської Русі	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 3. Українська культура XIV–XVIII ст.	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 4. Українська культура XIX ст.	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 5. Українська культура початку XX ст.	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 6. Українська культура 2-ї пол. XX ст.	8	2	3	3	-	-	-	-
Тема 7. Національна культура в сучасній Україні	7	2	3	2	-	-	-	-
Тема 8. Волинь-Житомирщина від найдавніших часів до початку XX ст.	7	2	2	3	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	60	16	24	20				
ВСЬОГО	120	32	48	40	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 10/25

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Світова культура від первісного ладу до ХХІ століття			
1	Тема 1. Культура як предмет культурології. Теоретичні засади культури	3	-
2	Тема 2. Первісна культура	3	-
3	Тема 3. Культура Стародавнього Сходу (Єгипет, Месопотамія, Китай, Індія)	3	-
4	Тема 4. Антична культура (Давня Греція та Рим)	3	-
5	Тема 5. Культура середньовічної Європи	3	-
6	Тема 6. Культура Нового часу та Просвітництва	3	-
7	Тема 7. Європейська культура ХІХ ст.	3	-
8	Тема 8. Європейська культура ХХ ст.	2	-
Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку культури України.			
1	Тема 1. Культура східних слов'ян	3	-
2	Тема 2. Культура Київської Русі	3	-
3	Тема 3. Українська культура ХІV–ХVІІІ ст.	3	-
4	Тема 4. Українська культура ХІХ ст.	3	-
5	Тема 5. Українська культура початку ХХ ст.	3	-
6	Тема 6. Українська культура 2-ї пол. ХХ ст.	3	-
7	Тема 7. Національна культура в сучасній Україні	3	-
8	Тема 8. Волинь-Житомирщина від найдавніших часів до початку ХХ ст.	2	-
РАЗОМ		48	-

6. Завдання для самостійної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 11/25

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Світова культура від первісного ладу до XXI століття			
1	Тема 1. Культура як предмет культурології. Теоретичні засади культури 1.Поняття про культурологію. Етапи становлення культурології 2.Поняття про культуру. Структура культури. Функції культури. 3.Історія виникнення культури. 4. Мистецтво як складова частина духовної культури	2	-
2	Тема 2. Первісна культура 1. Первісна культура та її ознаки. 2. Розвиток матеріальної культури в первісну епоху. 3. Міфологічна модель світу. 4. Еволюція первісного мистецтва. 5. Найдавніші релігійні вірування.	3	-
3	Тема 3. Культура Стародавнього Сходу 1.Культури давніх цивілізацій. Загальні тенденції. 2.Культура Давньої Месопотамії. 3.Культура Давнього Єгипту. 4. Особливості культури Стародавньої Індії. 5. Культура Давнього Китаю.	2	-
4	Тема 4. Антична культура (Давня Греція та Рим) 1. Провідні риси давньогрецької культури 2. Культура Стародавнього Риму. Царський період 3. Культура Римської республіки та імперії. 4. Виникнення християнства. Перші християнські громади Риму	3	-
5	Тема 5. Культура середньовічної Європи 1. Основні риси культури Середньовіччя. 2. Розвиток освіти та науки. 3. Середньовічна література. 4. Розвиток мистецтва. 5. Формування та характерні риси культури Ренесансу. 6. Розвиток гуманістичної літератури.	2	-
6	Тема 6. Культура Нового часу та Просвітництва 1. Особливості культури Нового часу. 2. Наукова революція XVII ст. 3. Барокова культура Європи. 4. Класицизм як мистецтво героїчної громадянськості. 5. Раціоналістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва.	3	-
7	Тема 7. Європейська культура XIX ст. 1. Особливості європейської культури XIX ст. 2. Провідні напрями культури Європи XIX ст. 3. Декадентські течії в культурному процесі.	2	-
8	Тема 8. Європейська культура XX ст. 1. Особливості європейської культури XX ст. 2. Еволюція модерністських напрямків і течій. 3. Розквіт масової культури.	3	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 12/25

Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку культури України.			
1	Тема 1. Культура східних слов'ян 1. Культура в українських землях у найдавніші часи. 2. Основні етапи розвитку культури східних слов'ян. 3. Релігійні вірування східнослов'янських племен.	2	-
2	Тема 2. Культура Київської Русі 1. Особливості та етапи розвитку давньоруської культури. 2. Писемність та розвиток освіти. 3. Давньоруська література. 4. Архітектура Київської Русі. 5. Розвиток образотворчого мистецтва на Русі.	3	-
3	Тема 3. Українська культура XIV–XVIII ст. 1. Розвиток архітектури та скульптури в Україні польсько-литовської доби. 2. Образотворче мистецтво в Україні XIV – XVII ст. 3. Українська література епохи Ренесансу. 4. Культура українського бароко.	2	-
4	Тема 4. Українська культура XIX ст. 1. Розвиток освіти та науки в Україні в першій половині XIX ст. 2. Зародження нової української літератури. 3. Тенденції розвитку української культури 2 пол. XIX ст. 4. Розвиток освіти і науки.	3	-
5	Тема 5. Українська культура початку XX ст. 1. Початок українського культурного відродження. 2. Українське культурне життя визвольних рухів 1917–1921 рр. 3. Українська культура у 20–30-ті рр. XX ст. 4. Українська культура в умовах тоталітаризму 1930-х років.	2	-
6	Тема 6. Українська культура другої половини XX ст. 1. Розвиток української культури в період Другої світової війни. 2. Особливості культурного розвитку в УРСР в період відбудови. 3. Розвиток української культури в період “відлиги”. 4. Розвиток української культури періоду “застою”.	3	-
7	Тема 7. Національна культура в сучасній Україні 1. Розвиток національної освіти та науки. 2. Сучасна українська література. 3. Розвиток вітчизняного мистецтва. 4. Релігійне життя в сучасній Україні.	2	-
8	Тема 8. Волинь-Житомирщина від найдавніших часів до поч. XX ст. 1. Волинь-Житомирщина у VIII – XVI ст. 2. Волинь-Житомирщина у 1917–1930-х рр.: українська національна революція та становлення влади більшовиків. 3. Житомирщина у XX ст.: від української революції 1917–1921 рр. до німецько-радянської війни 1941–1945 рр. 4. Житомирщина від здобуття незалежності України до сьогодення.	3	-
	РАЗОМ	40	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 13/25

7. Індивідуальні самостійні завдання

1. Культура первісного суспільства: світогляд, мистецтво, вірування.
2. Культурні досягнення цивілізацій Стародавнього Сходу.
3. Антична культура: спадщина Давньої Греції та Риму.
4. Середньовічна культура Європи: релігія, освіта, мистецтво.
5. Культура Візантії та її вплив на слов'янський світ.
6. Епоха Відродження: гуманізм і нове бачення людини.
7. Реформація та її вплив на європейську культуру.
8. Культура бароко в Європі.
9. Просвітництво як культурний феномен XVIII століття.
10. Романтизм у світовій культурі.
11. Модернізм у мистецтві кінця XIX – початку XX століття.
12. Постмодернізм як явище культури XX століття.
13. Масова культура та глобалізаційні процеси XX–XXI століття.
14. Релігія як феномен світової культури.
15. Міжкультурний діалог у сучасному світі.
16. Культура праслов'ян: витоки української культурної традиції.
17. Культура Київської Русі та її значення для української державності.
18. Освіта і книжність у Київській Русі.
19. Козацька доба в історії української культури.
20. Бароко в українській культурі.
21. Українське національне відродження XIX століття.
22. Творчість Тарас Шевченко як чинник формування національної свідомості.
23. Українська культура доби «Розстріляного відродження».
24. Культурний розвиток України в радянський період.
25. Сучасна українська культура в умовах незалежності.
26. Роль церкви у формуванні української культурної традиції.
27. Традиційна народна культура українців: обряди, звичаї, фольклор.
28. Історико-культурна спадщина Волині: від найдавніших часів до сьогодення.
29. Культурний розвиток Житомирщини в контексті історії України.
30. Архітектурні пам'ятки Волині як складова національної спадщини.
31. Культурні осередки Волині у XIX–XX століттях.
32. Видатні діячі культури Волині та Житомирщини.
33. Традиційна культура та побут населення Волині.
34. Полікультурність Волині-Житомирщини: історія співіснування етносів.
35. Сучасні культурні процеси у Житомирському регіоні.

8. Методи навчання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 14/25

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПРН1. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<i>ПРН2. Висвітлювати історичний процес об'єктивно на основі різноманітних джерел, трактувань; виважено представляти контроверсійні та суперечливі теми; виявляти стійкість до маніпуляції суспільною свідомістю навколо історичних подій та їх інтерпретацій; розуміти соціальні наслідки зловживання історією.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<i>ПРН3. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; застосовувати інтегроване мислення для вирішення актуальних проблем історії.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 15/25

Результат навчання	Методи навчання
	штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН1. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН2. Висвітлювати історичний процес об'єктивно на основі різноманітних джерел, трактувань; виважено представляти контроверсійні та суперечливі теми; виявляти стійкість до маніпуляції суспільною свідомістю навколо історичних подій та їх інтерпретацій; розуміти соціальні наслідки зловживання історією.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН3. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 16/25

Результат навчання	Методи контролю
<i>історії України у контексті європейської та світової історії; застосовувати інтегроване мислення для вирішення актуальних проблем історії.</i>	<p>практичних завдань, вправ, кейсів</p> <ul style="list-style-type: none"> – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/25

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/25

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять ¹	40	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	10	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали) ³ : 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	10	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	-
Участь у дискусії	20	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	60	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19/25

балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 20/25</i>

(змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21/25

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Історична культурологія	Historical Cultural Studies
2	Країнознавство	Area Studies / Country Studies
3	Цивілізація	Civilization
4	Культура	Culture
5	Матеріальна культура	Material Culture
6	Духовна культура	Spiritual Culture
7	Культурна спадщина	Cultural Heritage
8	Національна ідентичність	National Identity

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22/25

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
9	Етнос	Ethnos / Ethnic Group
10	Менталітет	Mentality / Mindset
11	Фольклор	Folklore
12	Релігія	Religion
13	Міфологія	Mythology
14	Культурний регіон	Cultural Region
15	Історичний період	Historical Period
16	Античність	Antiquity / Classical Antiquity
17	Середньовіччя	Middle Ages
18	Відродження	Renaissance
19	Просвітництво	Enlightenment
20	Глобалізація	Globalization
21	Асиміляція	Assimilation
22	Мультикультуралізм	Multiculturalism
23	Діаспора	Diaspora
24	Колоніалізм	Colonialism
25	Постколоніалізм	Postcolonialism

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23/25

12. Рекомендована література

Основна література

1. Багацький В.В. Культурологія. Історія і теорія світової культури ХХ століття. – К.: Кондор, 2017.
2. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. : навч. посібник для учнів гуманіст. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів / Ярослав Грицак. – К. : Генеза, 2019. – 360 с.
3. Дорошенко Д. Нарис історії України : в 2 т. / Дмитро Дорошенко. – К. : Глобус, 2020. – Т. 1: До половини ХVІІ століття. – 238 с.; Т. ІІ: Від половини ХVІІ століття. – 349 с.
4. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія / Історія і теорія світової культури. – Харків: Одиссей, 2018.
5. Культурологія. Навч. пос. для студентів ВНЗ / О. Власенко, Ю. Зайончковський. – Харків: Парус, 2017.
6. Культурологія. Навч. пос. для студентів ВНЗ / За ред. В.М. Пічі. – Львів: Магнолія, 2017.
7. Левченко М. Українська художня культура: Навчальний посібник. - Херсон, 2019.
8. Матвеева Л.Л. Культурологія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2019.
9. Історія культури: навчальний посібник./О.А. Гаврюшенко, В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2019.
10. Історія світової і вітчизняної культури. Курс лекцій. –Тернопіль, 2018.
11. Історія світової культури: Культурні регіони: навчальний посібник для студ. гум. спец. вузів / Л.Т. Левчук, В.С. Грищенко, В.В. Єфименко та ін.- 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2020. – 520 с.
12. Історія світової культури. Навчальний посібник / Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. – К.: Кондор, 2018. – 408 с.
13. Історія світової культури: Навч. посібник для студ. гуманіт. спец. вузів / Л.Т. Левчук, В.С. Грищенко, В.В. Єфименко та ін. – 2-є вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2019. – 368с.
14. Історія світової культури: Навч. посібник / Л.Т. Левчук, В.С. Грищенко, В.В. Єфименко, І.В. Лосев, В.І. Панченко, О.В. Шинкаренко. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. – 3-тє вид., стереотип. – Київ: Либідь, 2020. – 368 с.

Допоміжна література

1. Гатальська С.М. Філософія культури. – К., 2018.
2. Грищенко Т.Б., Грищенко С.П. та ін. Культурологія. Навч. посібник. – К., 2017.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24/25</i>

3. Корінний М.М., Шевченко В.Ф. Короткий енциклопедичний словник з культурології. – К.; 2020.
4. Кравець М.С., Семашко О.М. , Піча В.М. та ін. Культурологія. Навч. посібник / За заг. ред. В.М. Пічі. – Львів, 2018.
5. Матвеева Л.Л. Культурологія. Навч. посібник. – К. Либідь, 2019.
6. Никитич Л.А. Культурологія. Теорія, філософія, історія культури. – К., 2018.
7. Латиноамериканський культурний регіон, Північноамериканський культурний регіон. Навч. посібник / За заг. ред. Н.Є Миропольської. – К., 2019.
8. Художня культура світу: Арабо-мусульманський, Африканський, Індійський, Далекосхідний культурний регіон. – К.: 2017.
9. Шейко В.М., Богуцький Ю.П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.): Монографія. – Київ : Генеза , 2018.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/014.16.1/Б/ОК7 -1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/25

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
3. Бібліотека історичного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна:
<http://www-history.univer.kharkov.ua/book.php?sec=1&lang=u>
4. Інститут історії України НАН України: <http://www.history.org.ua/>.
5. Днеслово: інтернет-збірник наукових праць:
http://dneslovo.at.ua/load/istorija_ukrajini/24.
6. Українська історична книга: <http://historybooks.com.ua/>.
7. Ізборник (збірники документів з історії України): <http://litopys.org.ua/>.